

Základy práce s MS Windows

Přihlášení v laboratoři

- seznámení s provozním řádem laboratoře
- po spuštění MS Windows je vyžadováno heslo: JJ123

Orion login

- nově již není spojeno se získáním JIS karty, registrace přes odkaz v emailu po zadání studenta do systému STAG
- přihlášení do portálu, školní email, ...
- změna hesla: <http://heslo.zcu.cz> (login, původní heslo a dvakrát zopakované nové heslo)

Pracovní prostředí Windows

- pojmy: pracovní plocha, lišta (Taskbar), tlačítko Start, Tray
- základní operace s myší pro ovládání Windows

Webmail

- v internetovém prohlížeči přejděte na adresu <http://webmail.zcu.cz>
- přihlaste se, odešlete e-mail
- zkuste nastavit automatickou odpověď
- vytvořte mail list kontaktů a odešlete jim hromadně e-mail
- zobrazte nápovědu, pokud si s něčím nevíte rady, zkuste to v nápovědě dohledat

Portál, Courseware

- podívejte se, co najdete na webech <http://portal.zcu.cz> a <http://courseware.zcu.cz>
- přihlaste se, najděte předmět KIV/VIT a pročtěte si informace

Dialogové okno

Otevřete libovolnou aplikaci:

- vyzkoušejte si použití ovládacích tlačítek okna v pravém horním rohu
- spusťte libovolnou aplikaci (všimněte si, co se stane v liště MS Windows)
- zkuste připnout aplikaci na hlavní panel a zase ji odepnout
- maximalizujte okno, vraťte oknu aplikace jeho původní velikost (tj. obnovte velikost okna)
- zkuste totéž provést dvojklikem na záhlaví okna
- Drag&Drop – uchopením okna za jeho záhlaví přesuňte okno po pracovní ploše
- tažením za okraj zkuste zvětšit/zmenšit velikost okna
- minimalizujte okno a opět ho zvětšete
- vyzkoušejte kombinaci kláves **Klávesa Windows** (symbol okna na klávesnici) + šipky
- uzavřete okno (stejnou akci lze vyvolat také stiskem klávesové zkratky **ALT + F4**)

Spusťte několik aplikací a vyzkoušejte se mezi nimi přepnout:

- přepnutím aplikací v liště
- použitím klávesové zkratky **ALT + TAB** (případně **ALT + SHIFT + TAB** pro zpětné procházení)
- minimalizujte všechny aplikace **Klávesa Windows + M**

Nabídka Start

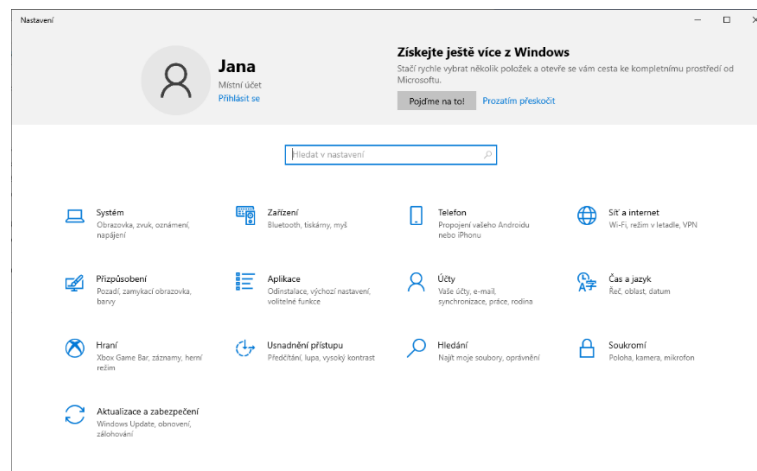
- prozkoumejte nabídku Start, podívejte se, jaké jsou na počítači nainstalované programy
- podívejte se na programy umístěné ve složce **Příslušenství Windows** (najdete ji v seznamu programů pod písmenem P)
 - Průzkumník Windows – jednoduchá manipulace se soubory a adresáři
 - Kreslení – jednoduchý grafický editor
 - Kalkulačka – vyzkoušejte si standardní i vědeckou variantu
 - Poznámkový blok a Wordpad – nástroje pro úpravu textu
- otestujte vyhledávání

Tray

- zobrazte si všechny ikony v Tray (v pravém spodním rohu)
- zkuste najít položku pro výběr klávesnice a ovládání hlasitosti

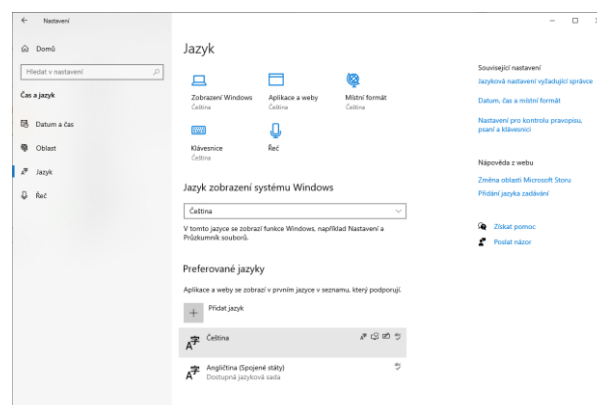
Nastavení a konfigurace

- otevřete dialog nastavení (nabídka Start – Nastavení) viz Obrázek 1

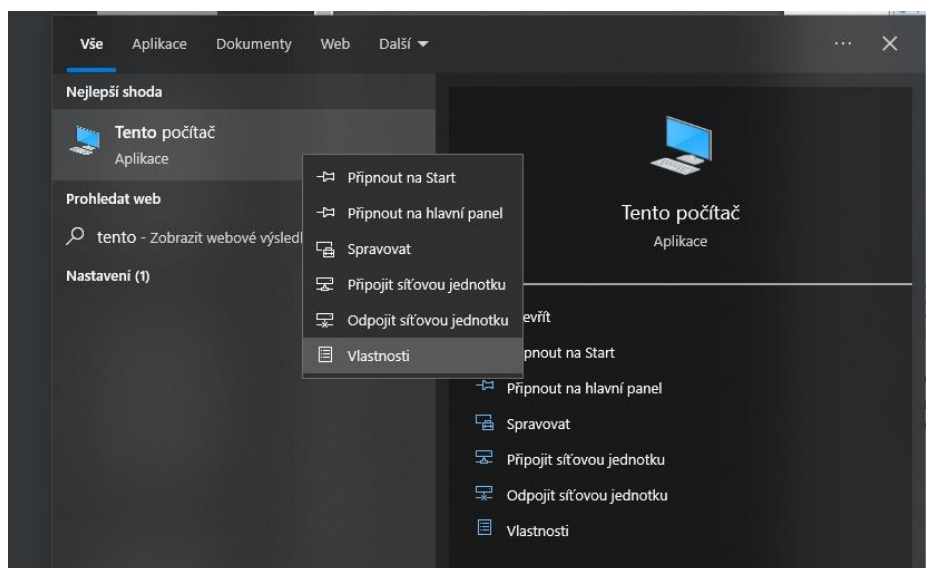
Obrázek 1: Dialog nastavení

- přidejte klávesnici (např. QWERTY)
Nastavení – Čas a jazyk – Jazyk – Čeština – Možnosti – Přidat klávesnici (viz Obrázek 2)

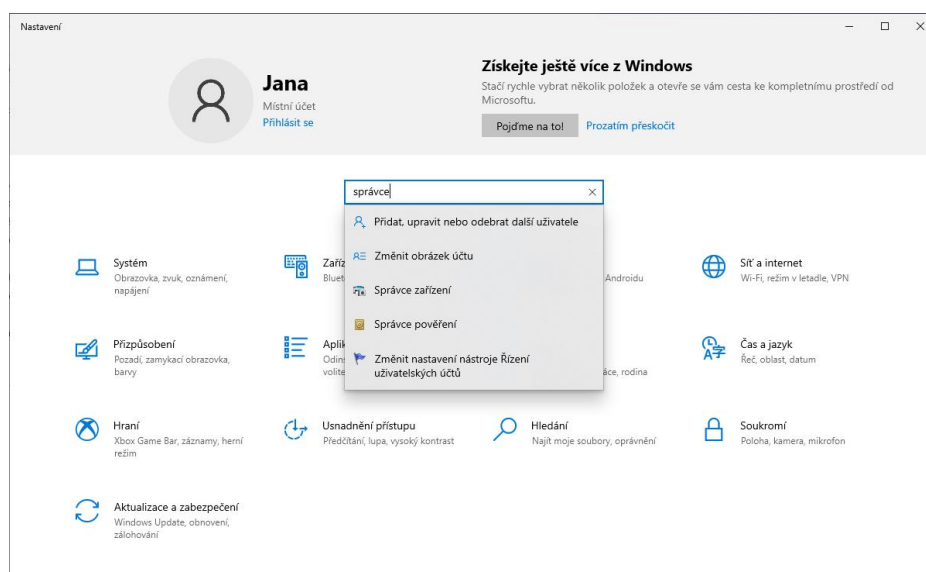
Obrázek 2: dialog pro přidání klávesnice

- zkuste přepnout používaný jazyk kliknutím na panel jazyků (kliknutím na zkratku jazyka nebo použijte kombinaci kláves **ALT + SHIFT**)
- prozkoumejte další položky v nastavení:
 - **Obrazovka** (využijeme například, pokud chceme změnit rozlišení monitoru nebo máme k počítači připojené 2 monitory a potřebujeme je nastavit)
 - **Úložiště** (informace o kapacitě disku)
 - **O aplikaci** (informace o konfiguraci PC) – stejný dialog získáme, když na položce Tento počítač (např. v nabídce Start) klikneme pravým tlačítkem a v kontextovém menu zvolíme položku Vlastnosti (Obrázek 3)

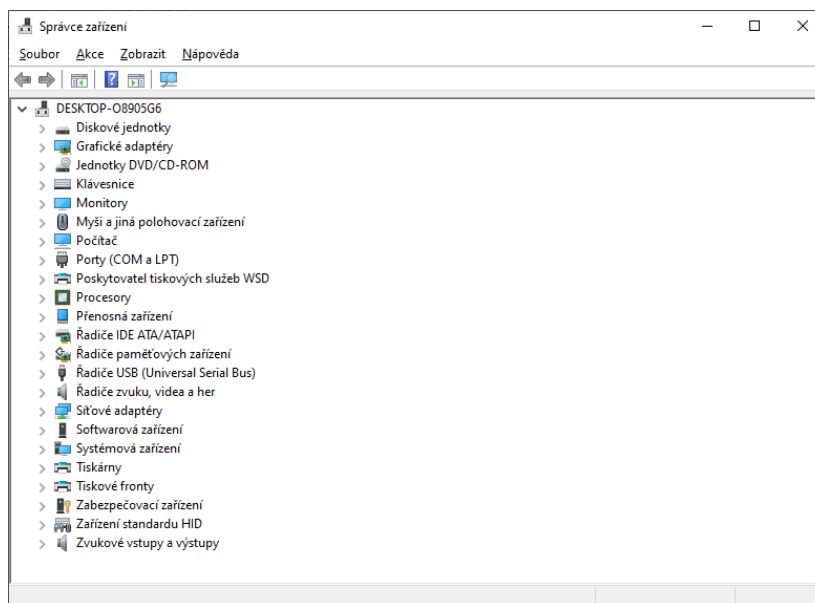

Obrázek 3: Vlastnosti počítače

- v nastavení systému vyhledejte **Správce zařízení** (viz Obrázek 4), prozkoumejte HW uvnitř PC i k PC připojená zařízení (Obrázek 5). Odkaz na správce zařízení najdete i na stránce s konfigurací počítače v menu v pravém sloupci

Obrázek 4: Spuštění správce zařízení

Obrázek 5: Dialogové okno správce zařízení

Soubory, adresáře, disky

Každý pevný disk může být rozdělený na více logických jednotek. Tzn., že nemusíme mít v počítači více pevných disků, abychom mohli mít disk C: a disk D:, protože obě tyto logické jednotky mohou být umístěné na jediném pevném disku. Disky jsou ve Windows označovány písmeny (většinou velkými) a dvojtečkou, stejně jako disky nebo mechaniky. Standardně se používá následující značení a význam:

- A:, B: disketové mechaniky (to už je historie)
- C: systémový disk – nainstalovaný operační systém
- D: datový lokální disk – nejlepší místo pro uložení našich souborů
- E:, F:, ... další disky a mechaniky

Adresáře se do sebe mohou vnořovat; tvoří tím cestu (path), na konci cesty může být umístěný soubor:

```
d:\_vyuka\_2011_12\ZIHB\cviceni\02\cv02.doc
```

```
c:\Program Files\Microsoft Office
```

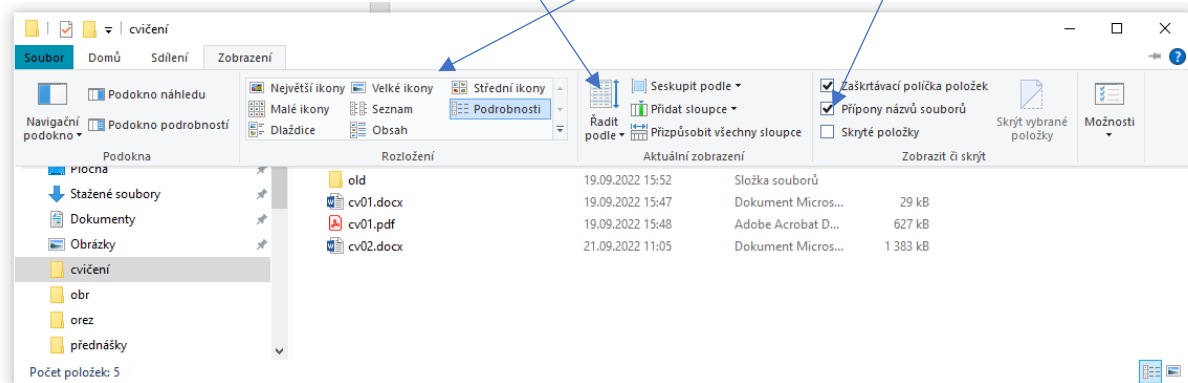
Názvy souborů a adresářů mohou obsahovat až 255 znaků, název souborů je většinou ukončen příponou. Znaky, které se nesmí v názvech souborů vyskytovat: \ / : * ? „ < >

Průzkumník Windows – základní operace

- spusťte Průzkumníka a podívejte se, jaké jsou v počítači disky
- podívejte se na adresářovou strukturu disků
- na disku D: vytvořte adresář se svým loginem a do něho si ukládejte všechny své soubory
- vytvořte libovolný soubor a uložte ho do svého pracovního adresáře
- vytvořte adresář CV a v něm ještě vnořený podadresář CV_IN a do něho soubor zkopírujte (přetažením myši nebo použitím klávesových zkratk CTRL+C a CTRL+V)
- původní textový soubor zkuste přejmenovat
- některý ze souborů smažte

Zobrazení podrobností o souborech a adresářích

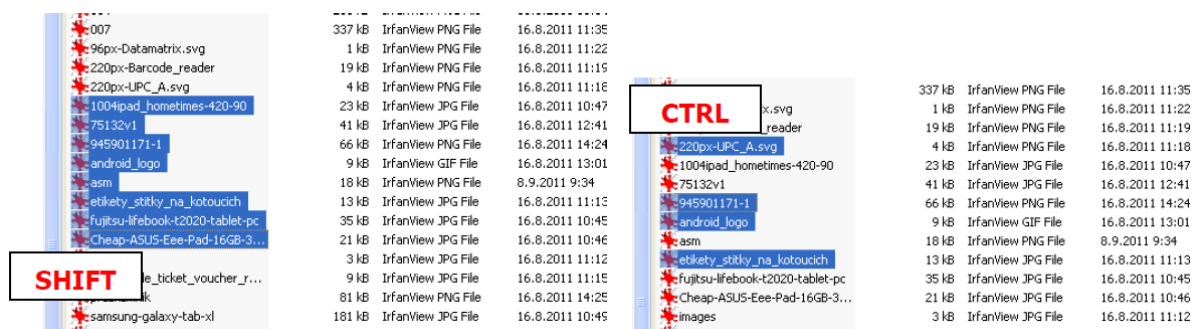
- prohlédněte si vytvořenou strukturu
 - Mají soubory zobrazené přípony? Jak je zobrazit? (Zobrazení – Přípony názvů souborů)
- vyhledejte složku obsahující větší množství souborů různých typů a zkuste ji zobrazit různými způsoby
- seřaďte soubory podle data, názvu a typu

Obrázek 6 Zobrazení souborů v Průzkumníku

Označování více souborů najednou (Obrázek 7), komprese

- zkopírujete si do své pracovní složky větší množství souborů (např. z adresáře se staženými soubory)
- vyberte souvislý blok souborů a adresářů ležících za sebou ve složce (označíme kliknutím první soubor, poté stiskneme klávesu SHIFT a klikneme na poslední soubor v řadě)
- označte několik souborů a adresářů ležících v jedné složce, ne však těsně za sebou (stiskneme klávesu CTRL a klikáním myši na vybrané soubory provádíme výslednou volbu).

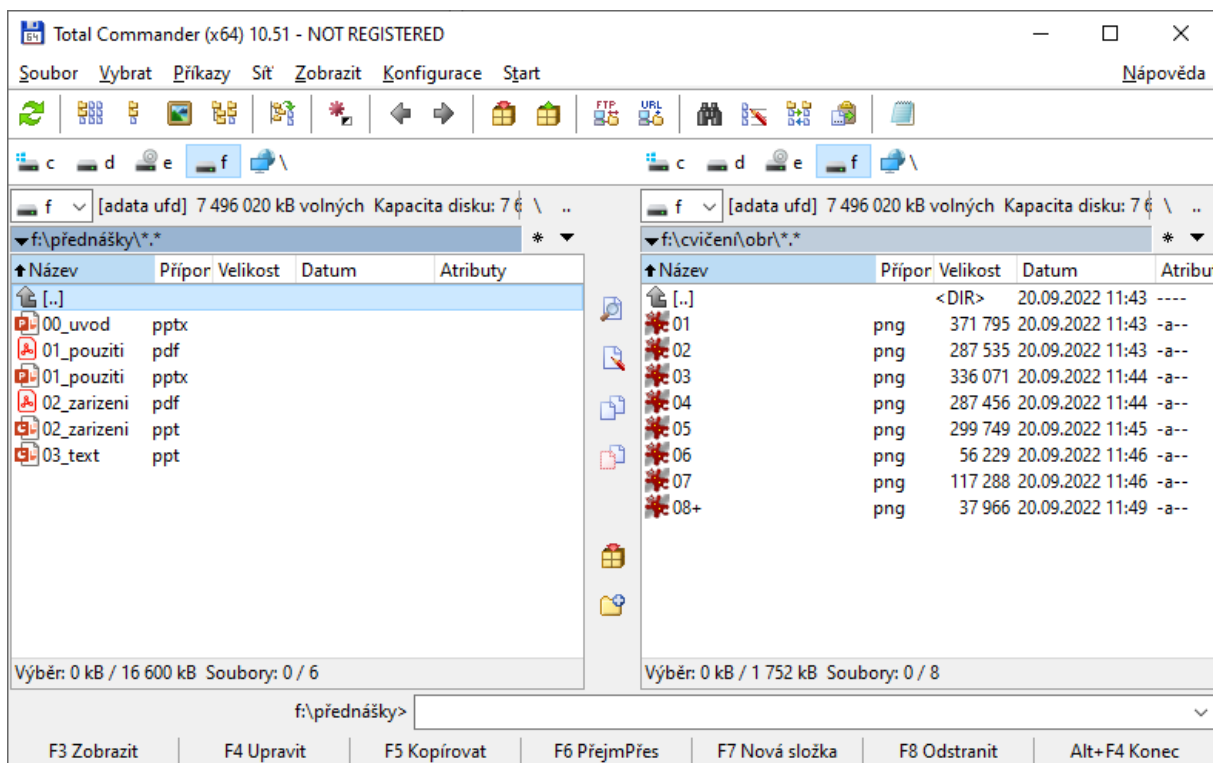

Obrázek 7: Výběr více souborů

- zkomprimujte v Průzkumníkovi vybrané soubory do jednoho souboru
- odešlete ZIP soubor emailem

Total Commander

- seznámte se s prostředím aplikace Total Commander (viz Obrázek 8)

Obrázek 8: Pracovní okno aplikace Total Commander

- vyzkoušejte si základní operace se soubory (kopírování, přejmenování, přesun, smazání) a adresáři (můžete využít klávesové zkratky uvedené ve spodní části okna nebo tlačítka ve středové liště)
- vytvořte ZIP soubor, zkuste ho prozkoumat